

10 Iunie 2014, nr. 626

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectul hotărîrii Parlamentului cu privire la modificarea și completarea Regulamentului de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, aprobat prin hotărîrea Parlamentului RM nr. 238 din 26.10.2012

(înregistrat în Parlament cu numărul 170 din 07 Mai 2014)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărîrea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a coruptibilității proiectului hotărîrii Parlamentului cu privire la modificarea și completarea Regulamentului de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, aprobat prin hotărîrea Parlamentului RM nr. 238 din 26.10.2012

Evaluarea generală

1. Autor al inițiativei legislative este un grup de deputați în Parlament, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.

2. Categoria actului legislativ propus este hotărîre a Parlamentului, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

3. Scopul promovării proiectului. Scopul promovării proiectului Hotărârii Parlamentului cu privire la modificarea și completarea Regulamentului Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică îl constituie racordarea cadrului legal ce reglementează activitatea Agenției la prevederile Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303 din 13 decembrie 2013.

Prin adoptarea acestui proiect de hotărîre se urmărește corelarea normelor existente ce reglementează activitatea ANRE la cerințele art. 7 din Legea nr. 303 din 13 decembrie 2013 cu privire la sistemul public de alimentare cu apă și de canalizare, prin care Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică este abilitată cu funcții de reglementare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.

Fundamentarea proiectului

4. Nota informativă a proiectului de act legislativ supus expertizei este plasată pe site-ul Parlamentului.

Considerăm că în acest fel Parlamentul respectă principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă.

5. Respectarea termenului de cooperare cu societatea civilă Transparența promovării proiectului, la etapa actuală a procesului de examinare a proiectului, pare a fi asigurată. Proiectul, însoțit de nota informativă, este plasat pe web site-ul oficial al Parlamentului, Parlamentul respectînd, astfel, principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă, subiecții interesați avînd

posibilitatea de a se informa despre noile propuneri legislative în acest domeniu și de a-și expune opinia vis-a-vis de prevederile acestuia.

Totodată, în opinia noastră, sunt ignorate unele prevederi ale Instrucțiunii privind circulația proiectelor de acte legislative în Parlament, aprobată prin Hotărârea Biroului permanent al Parlamentului nr. 30 din 07.11.2012, care prevăd că dosarul se completează cu originalele rapoartelor și ale sintezelor comisiei permanente sesizate în fond, co-rapoartele și avizele comisiilor permanente, avizul Direcției generale juridice, după caz, cu avizul Guvernului, avizele altor autorități, amendamentele deputaților și fracțiunilor, propunerile societății civile și cu alte documente pertinente. După includerea în procedură legislativă, proiectul de act legislativ și documentele conexe, în variantă electronică sau, după caz, pe suport de hârtie, se transmit Direcției generale informațional-analitice, care asigură scanarea și plasarea tuturor documentelor și informațiilor parvenite (avize, expertize, rapoarte, co-rapoarte, sinteze, alte informații ce țin de etapa procedurală) pe marginea proiectului respectiv pentru a fi scanate și plasate pe pagina web oficială a Parlamentului.

Totodată, potrivit aceleiași Instrucțiuni, proiectul de act legislativ înaintat în calitate de inițiativă legislativă a deputatului în Parlament se depune în Parlament împreună cu expertiza juridică și expertiza anticorupție, care se prezintă ulterior în conformitate cu rezoluția Președintelui Parlamentului. Ținem să menționăm că și această condiție imperativă a procesului de legiferare este totalmente ignorată.

6. Suficiența argumentării. Nota informativă nu conține o justificare adecvată a promovării proiectului de act legislativ, fiind încălcate, în opinia noastră, dispozițiile art. 22 din Legea privind actele legislative nr. 780-XV din 27.12.2001, întrucât nota de fundamentare la proiectul legii supus expertizei nu conține informații privind efectuarea expertizei juridice, financiare, anticorupție.

7. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale. Potrivit lit. c) a articolului 20 al Legii privind actele legislative 780-XV din 27.12.2001, nota informativă trebuie să includă referințe la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză.

Nota informativă nu conține referințe la legislația comunitară relevantă.

8. Fundamentarea economico-financiară. Potrivit lit. d) a art.20 din Legea 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină informații privind „fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”. Potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, materiale și de altă natură, se anexează fundamentarea economico-financiară.

În acest sens sunt și prevederile constituționale ale alin. (4) art. 131 din Legea fundamentală a statului, potrivit cărora orice propunere legislativă sau amendament care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sunt acceptate de Guvern.

Nota informativă nu face nici o referință la faptul că ar fi fost făcută o evaluare sau estimare economico-financiară a proiectului sau ar fi fost efectuate anumite calcule economico-financiare și nu estimează cheltuielile necesare pentru implementarea proiectului de lege, deși punerea în aplicare a acestuia va necesita cheltuieli bugetare.

9. Analiza impactului de reglementare a proiectului. Constatăm, cu regret, că proiectul de hotărâre nu a fost supus unei analize a impactului de reglementare, așa cum prevăd cerințele normelor art. 4 și art. 13 din Legea privind principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr. 235-XVI din 20 iulie 2006, precum și a Metodologiei de analiză a impactului de reglementare și de monitorizare a eficienței actului de reglementare, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1230 din 24.10.2006.

Evaluarea de fond a coruptibilității

10. Stabilirea și promovarea unor interese/beneficii. Din textul proiectului nu rezultă stabilirea și promovarea expresă a unor interese/beneficii de grup sau individuale, necorelate/contrare interesului public general.

11. Prejudiciile aduse prin aplicarea actului. Din textul proiectului și aplicarea ulterioară a acestuia nu rezultă expres prejudicierea intereselor (drepturilor, libertăților) anumitor categorii de persoane sau prejudicierea interesului public.

12. Compatibilitatea proiectului cu prevederile legislației naționale. În linii generale, prevederile proiectului nu sunt concurente cu alte prevederi ale legislației. Acesta constituie o reproducere fidelă a art. 7 din Legea nr. 303 din 13 decembrie 2013 cu privire la sistemul public de alimentare cu apă și de canalizare, în partea ce ține de atribuțiile Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică în domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, precum și unele ajustări de ordin tehnico-redacțional care rezultă din Legea menționată.

Anumite prevederi ale proiectului de hotărâre nu corespund dispozițiilor Legii privind actele legislative nr. 780-XV din 27.12.2001, precum și exigențelor de tehnică legislativă. Normele respective vor fi analizate mai detaliat în punctul 15 al prezentului Raport de expertiză.

13. Formularea lingvistică a prevederilor proiectului. Formulările conținute în proiect sunt suficient de clare și concise, exprimările întrunind rigorile tehnicii legislative, ale limbajului juridic, respectă regulile de ortografie și punctuație.

14. Reglementarea activității autorităților publice. Proiectul stabilește noi atribuții ale Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică în domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, proceduri administrative noi vizând activitatea acestora.

15. Analiza detaliată a prevederilor potențial coruptibile.

	Articol	Text	Obiecția	Elemente de coruptibilitate și alte riscuri	Recomandarea
1	Art. 1. -	2. În pct. 4, textul " a sectoarelor din domeniul energetic " se substituie cu textul "în domeniile energetic și ale serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare".	Redacția actuală a Regulamentului ANRE nu cunoaște o astfel de sintagmă "a sectoarelor din domeniul energetic", ci doar "în domeniul energetic" și "domeniul energetic".	Coruptibilitate Nerespectarea exigențelor de tehnică legislativă; Deficiențe de redactare	Substituirea sintagmelor "în domeniul energetic" și "domeniul energetic" cu sintagmele "în domeniile energetic și ale serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare" și, respectiv, "domeniile energetic și ale serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare".
2		Punctul 9. 5. ... 6. ... 7. ... 8. ... 9. ... 10. ... Punctul 10. 11. ... Punctul 11. 12. ... 13. ... 14. ...	Potrivit art. 32 din Legea privind actele legislative nr. 780-XV din 27.12.2001 elementul structural de bază al actului legislativ este articolul. El are caracter unitar și conține una sau mai multe dispoziții cu raport direct între ele și subordonate uneia și aceleași idei. În cazul unei legi de modificare și completare articolul poate fi compus din alineate numerotate cu cifre arabe, luate între paranteze. În cazul unor structuri mai complexe, aceste diviziuni se numerotează cu cifre arabe și o paranteză. Diviziunile numerotate cu cifre pot avea subdiviziuni însemnate cu litere latine mici și o paranteză. În cazul în care subdiviziunile sau diviziunile însemnate cu litere latine se împart, componentele lor se însemnează cu cratimă.	Coruptibilitate Nerespectarea exigențelor de tehnică legislativă.	Renumerotarea punctelor după cum urmează: "Punctul 9." va deveni "5." "Punctul 10." va deveni "6." "Punctul 11." va deveni "7." "20." va deveni "8"; "21." va deveni "9"; "22." va deveni "10".

		15. ... 16. ... 17. ... 18. .... 19. ...			
3		Punctul 10. 11. Alineatul 3) se modifică și se completează avînd următorul conținut: a) eliberează, în conformitate cu procedura și cu cerințele stabilite de lege, licențe operatorilor care prestează serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, la nivel de regiuni, raioane, orașe și municipii <u>și, după caz, sat, comună</u>	Art. 7 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 303 din 13 decembrie 2013 cu privire la sistemul public de alimentare cu apă și de canalizare nu abilitază ANRE cu atribuții de eliberare a licențelor operatorilor care prestează serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, la nivel de sate și comune, ci doar la nivel de regiuni, raioane, orașe și municipii.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Atribuții excesive / contrare statutului	Excluderea prevederilor din proiect.

Concluzii

În concluzia prezentului raport de expertiză, menționăm următoarele:

- proiectul de lege, potrivit notei de fundamentare, are drept scop racordarea cadrului legal ce reglementează activitatea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică la cerințele art. 7 din Legea nr. 303 din 13 decembrie 2013 cu privire la sistemul public de alimentare cu apă și de canalizare, prin care ANRE este abilitată cu funcții de reglementare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare;
- remarcăm lipsa unei fundamentări economico-financiare, a Tabelului de concordanță privind compatibilitatea proiectului de lege cu cadrul legal comunitar, precum și a analizei impactului de reglementare, fiind nerespectate unele cerințe imperative ale legislației, obligatorii la elaborarea unui proiect de act legislativ, care pot fi apreciate ca un risc de coruptibilitate, care periclitează viitorul proces de implementare a legii;
- fără a diminua din necesitatea, importanța și oportunitatea proiectului de lege, acesta necesită a fi cizelat, inclusiv în scopul diminuării nivelului de coruptibilitate, conținînd factori de coruptibilitate cum ar fi: concurența normelor de drept; atribuții extensive de reglementare; nerespectarea exigențelor de tehnică legislativă; deficiențe de redactare.

Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției